

Вагіна О. М.
(Центральноукраїнський педагогічний
університет імені В. Винниченка)

Методичні аспекти навчання мистецтву та художньо-естетичного розвитку школярів Фінляндії

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Інтеграційні процеси, що відбуваються сьогодні у всіх сферах українського суспільства, потребують невідкладного вдосконалення вітчизняної системи освіти з метою забезпечення можливостей її входження у світовий освітній простір на паритетних засадах. У такому контексті особливий інтерес становить система освіти Фінляндії, яка на сьогодні, на думку фахівців, є однією із найефективніших й котру вивчають у всьому світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Шкільна система навчання у Фінляндії є предметом особливої зацікавленості. Серед вітчизняних науковців це питання розглядали Н. В. Базелюк [1], О. А. Бочарова [2], В. О. Бутова [3], Е. С. Вільчковський [4], Л. Волинець [8], О. В. Карпенко [9], К. В. Котун [7], І. Жерноклеєва [7], С. П. Гринюк [6]. Аналіз наукової літератури з проблеми дослідження показав, що висвітлення особливостей музичного виховання школярів у контексті становлення сучасної освітньо-виховної моделі Фінляндії ще не стало предметом спеціального дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців, які б цілісно розкривали систему організації музичного навчання та виховання у школах Фінляндії.

Виклад основного матеріалу. Музична освіта Фінляндії спрямована на врахування індивідуального розвитку дитини та має на меті зародження інтересу до музичного мистецтва, здобуття музичного досвіду, набуття знань, навичок і умінь, які складають основу музичної освіти та стають запорукою становлення музичної культури школярів.

Викладачі музичного мистецтва загальноосвітніх шкіл навчають школярів розуміти музику та отримувати задоволення від спілкування з найкращими зразками музичного мистецтва, вивчати і слухати музику, навчатись виражати себе за допомогою музики. На уроках музики діти мають можливість розвивати голос та виконавські навички; навчатись грі на різних інструментах, сприймати та розуміти музичне мистецтво.

В рамках шкільної системи школярі отримують базову освіту з різних видів мистецтва й музичного в тому числі, що здійснюється у межах інтегрованого загального курсу з мистецтв. У визначенні головних завдань навчання мистецтву у загальноосвітній школі Фінляндії, пріоритетними є становлення і розвиток загальної та художньої культури школярів, сприяння їхньому позитивному ставленню до мистецтва в цілому, підвищенню інтересу до різних видів мистецтва у їхньому історичному розвитку та в опорі на національні та світові культурні традиції.

Однією із найпоширеніших методик викладання музичного мистецтва у Фінляндії стала програма Suzuki Voice. Метод Судзуки, який був розроблений японським скрипалем, майстер-педагогом Ш. Судзуки (Shinichi Suzuki) ще у 1986 році. Під час реформування шкільної освіти Фінляндії згадана методика була впроваджена у систему музичного виховання школярів фінським педагогом Пайві Куккамакі (Peavey Kukkamaki). Згідно філософії Судзуки, кожна дитина може навчитися грі на музичному інструменті, так само вільно, як вчиться говорити рідною мовою. Педагог підкреслював, що всі діти мають здібності, але успішність їх розвитку залежить від умов, які створюють батьки та вчителі [4]. Й саме музика, на його думку, відіграє найважливішу роль у становленні духовного світу школярів та їх індивідуальності.

Висновок. Таким чином, процес удосконалення музичного виховання та художньо-естетичного розвитку школярів у загальноосвітніх навчальних закладах Фінляндії нерозривно пов'язаний з феноменом розвитку фінської шкільної освіти в цілому. Його головним завданням наразі є розвиток музичної культури та художньо-естетичних смаків школярів як основи становлення їхнього духовного світу на засадах демократичних цінностей.

Література:

1. Базелюк, Н. В. Особливості запровадження освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» у вищій освіті Фінляндії / Н. В. Базелюк // Наука і освіта. – 2012. – № 7. – С. 13–16
2. Бочарова, О. А. висвітлювала питання підготовки та роботи педагогів з обдарованими дітьми (Бочарова, О. А. Система роботи з обдарованими учнями в Фінляндії / Бочарова О. А. // Наук. збірник освіти Донеччини. – 2014. – № 1. – С. 115–119.)
3. Бутова, В. О. Особливості підготовки вчителів загальноосвітньої школи у Фінляндії / В. О. Бутова // Вісн. Глухів. держ. пед. ун-ту. Сер.: Педагогічні науки : [зб. наук. пр.] / [Глухів. держ. пед. ун-т ім. О. Довженка]. – Глухів, 2010. – Вип. 15, ч. 1. – С. 66–70.
4. Вільчковський, Е. С. Фізичне виховання школярів у Фінляндії / Вільчковський Едуард Станіславович, Пасічник Володимир Романович // Фіз. виховання в рідній шк. – 2014. – № 3. – С. 29–32.)
5. Волинець, Л. Принципи освітньої політики Фінляндії щодо забезпечення якості загальної середньої освіти / Людмила Волинець // Порівнял.-пед. студії. – 2013. – № 1. – С. 69–75. – Бібліогр.: 17 назв. – Текст статті доступний також в Інтернеті: <http://nauka.udpu.org.ua/wp-content/uploads/2013/07/Zhurnal-12.pdf>.
6. Гринюк, С. П. Професійна підготовка майбутніх вчителів іноземних мов в університетах Фінляндії : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Гринюк Світлана Петрівна ; Нац. авіац. ун-т. – К., 2013. – 220 с.)
7. Карпенко, О. В. Децентралізація надання освітніх послуг школами Фінляндії / О. В. Карпенко, Є. Ф. Демида // Педагогіка і психологія. – 2014. – № 2. – С. 91–98;

8. Котун, К. В. Використання педагогічного портфоліо у процесі підготовки майбутнього вчителя початкової школи у Фінляндії / К. В. Котун // Порівнял. проф. педагогіка. – 2013. – Вип. 1. – С. 246–255.)
9. Жерноклеєв І. Практика забезпечення у майбутніх учителів технологій країн Північної Європи особистісної потреби у професійній компетентності / І. Жерноклеєв // Нова педагогічна думка. - 2013. - № 1.1. - С. 208. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2013_1_54 ;
10. Гринюк, С. П. Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов в університетах Фінляндії : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Гринюк Світлана Петрівна ; Нац. авіац. ун-т. – К., 2013. – 220 с.)

Ван Лу

(Консерваторія Шинь Ян)

Научные подходы исследования и формирования художественно-эстетического мировосприятия в условиях обучения игре на фортепиано

Наше исследование посвящено феномену художественно-эстетического мировосприятия личности, в частности, будущих учителей фортепиано и их учителей. Общение с музыкой, особенно её исполнение предполагает более глубокое погружение в образ произведения. Это способствует как расширению музыкального кругозора, так и художественному мировоззрению в целом. С психологической точки зрения, в структуру мировоззрения включено мировосприятие – общее видение картины мира и отношение к ней, обуславливающее последующую динамику восприятия и осмысления мира как универсуму (как целого).

Музыка отражает множество образом и отпечатков целостной картины мира; их изучение и постижение способствует продуктивности мировосприятия через образы произведений искусства. Кроме того, эстетический аспект, носителем которого образы являются, направлен на эстетическую дифференциацию восприятия различных проявлений картины мира как целого в отдельных её конструкциях.

Фортепианный репертуар как культурное наследие обладает высокой степенью отражения таких конструкций, которые можно трактовать как образы-символы, образы-настроения, образы-эмоции, образы-информации.

Для более глубокого изучения данного феномена, с последующим позитивным влиянием на его формирование, нами были выбраны следующие научные подходы:

- 1) гносеологический, изучающий процессы художественного понимания; на основе данного подхода были разработан принцип семиологического сопровождения обучающего процесса, помогающий постичь сущность смысла образов музыкальных произведений в их интерпретации;

- 2) онтологический, изучающий предметы восприятия в координатах художественного мировоззрения; на его основе был выбран контекстный принцип, опирающийся на закономерности герменевтического круга для понимания разнообразия трактований художественной идеи произведения;
- 3) поликультурный, поясняющий разные аспекты развития культуры как фактора художественно-мировоззренческих и мировоспринимающих основ творчества; в рамках данного подхода был использован принцип расширения художественного кругозора в подборе музыкального репертуара;
- 4) – организационно-инновационный, помогающий определить новые организационные формы и принципы, стимулирующие переход художественно-эстетического обогащения личности в процессе игры на фортепиано на художественно-эстетическую проекцию мировосприятия; в рамках этого подхода предлагался принцип: агонистики (соревновательности), внедрения художественных инноваций в обучающий процесс (музыкальные путешествия), творческо-деятельностный принцип (формирование художественно-эстетического мировосприятия через творческую деятельность)

Ван Цзі

(Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова)

Формування основних педагогічних принципів підготовки майбутніх учителів музики до керування інструментальним ансамблем

Основними вимогами до фахової діяльності майбутнього керівника ансамблем є принципи, на які необхідно опиратися і якими треба керуватися. Принципи навчання – це вихідні положення, які визначаються цілями та завданнями навчання. Оскільки дидактичні принципи взаємопов'язані, взаємозалежні і взаємозумовлені, можна стверджувати, що вони утворюють певну систему вихідних вимог, які забезпечують необхідну ефективність навчальної діяльності [3, с. 109].

Для вчителя музики найдоцільнішою є послідовність принципів, яка відповідає логіці його діяльності в підготовці до навчального процесу, а саме: визначення нагальних завдань навчального заняття; засобів мотивації навчальної музично-пізнавальної діяльності учнів; змісту навчального матеріалу; методів, форм, засобів, педагогічних умов, здійснення контролю. Основними принципами підготовки майбутніх учителів музики до керування ансамблем у процесі фахового навчання нами було визначено:

- принцип активності та ініціативності, що передбачає творче самовираження особистості у практичній діяльності;